

Vergaderjaar 2022–2023

36 277

Tijdelijke regels over de instelling van een begrotingsfonds voor het landelijk gebied en de natuur (Tijdelijke wet Transitiefonds landelijk gebied en natuur)

Nr. 28

AMENDEMENT VAN DE LEDEN BROMET EN THIJSSSEN

Ontvangen 19 april 2023

De ondergetekenden stellen het volgende amendement voor:

I

Artikel 2, tweede lid, wordt als volgt gewijzigd:

1. Aan de aanhef wordt toegevoegd «het integraal bereiken van de volgende doelen».

2. In onderdeel e wordt «bereiken» vervangen door «integraal bereiken».

II

In artikel 3, onderdeel a, onderdeel 2°, vervalt «of aansluiten op».

III

Aan artikel 4 wordt, onder vervanging van de punt aan het slot van onderdeel b door een puntkomma, een onderdeel toegevoegd, luidende:

c. die in betekenende mate ongunstig zijn voor:

1°. een of meer van de doelen, genoemd in artikel 2, tweede lid;

2°. dierenwelzijn;

3°. het voorkomen of beperken van zoönosen;

4°. een of meer beleidsdoelen van de Europese Unie en de rijksoverheid op het gebied van grondgebonden melkveehouderij, de Nederlandse uitwerking van de «van boer tot bord»-strategie of water en bodem sturend.

IV

Artikel 6 wordt als volgt gewijzigd:

1. Na het eerste lid wordt een lid ingevoegd, luidende:

1a. Het meerjarenprogramma omvat maatregelen die onderbouwd en onontkoombaar bijdragen aan het tijdig voldoen aan de nationale en internationale verplichtingen op het gebied van de emissie van broeikasgassen, het herstel van natuur en de waterkwaliteit, zoals omschreven onder in artikel 2, tweede lid, onder a tot en met e.

2. Aan het tweede lid wordt toegevoegd «en in welke mate de maatregelen die tot stand zijn gekomen met behulp van deze financiële middelen eraan bijdragen dat de doelen, genoemd in artikel 2, tweede lid, worden bereikt».

Toelichting

Artikel 2:

Artikel 2 somt de doelen op die het fonds wil bereiken. Voor het bereiken van deze doelen zijn tal van maatregelen denkbaar, maar niet elke maatregel is even effectief en vaak slechts effectief op één of enkele van de genoemde doelen. Met dit amendement zorgt de indiener ervoor dat integraal moet worden gewogen dat uiteindelijk alle doelen uit artikel 2 gehaald worden. Maatregelen die goed zijn voor één doel, maar schadelijk voor een ander doel, zouden geen financiering uit het fonds mogen krijgen als daarmee de integraliteit van het behalen van de doelen wordt belemmerd.

Artikel 3

In artikel 3, onderdeel a, onder 2°, vervalt het deel «of aansluiten op» omdat «aansluiten op» eveneens erg ruim kan worden uitgelegd. Daarmee zou een goede besteding van de middelen niet langer zijn gegarandeerd. Maatregelen die wel onderdeel zijn van de gebiedsgerichte aanpak kunnen uiteraard wel in aanmerking komen, mits deze zoals het artikel ook stelt, bijdragen aan het integraal bereiken van de doelen.

Artikel 4:

Dit fonds is er om het grote aantal doelen in de transitie van de landbouw mogelijk te maken. Bescherming van kwetsbare natuurgebieden door minder stikstofdepositie is heel belangrijk, maar de doelen voor waterkwaliteit en klimaat zijn even belangrijk, net als veel andere doelen en uitgangspunten, die nu richting gevend zijn voor de ontwikkeling van de landbouw, maar (nog) niet zijn gevat in wetgeving. Artikel 4d beschermt de beleidsdoelen die (nog) geen dwingende wettelijke normen en deadlines hebben en slechts via «meekoppelingen» een plek krijgen in de door de provincies uit te werken plannen. De provincies hebben hier veel beleidsvrijheid in. De indiener wil voorkomen dat een korte termijn focus op één doel leidt tot keuzes en investeringen die het bereiken van de andere doelen bemoeilijken, terwijl een bredere focus juist leidt tot het makkelijker behalen van alle doelen.

De indiener noemt dan met name dierenwelzijn, dat tot uiting gaat komen in het convenant voor een dierwaardige veehouderij, waar de Raad voor Dierenaangelegenheden nu in opdracht van de Minister aan werkt. Verder de grondgebonden melkveehouderij die in 2032 gerealiseerd moet zijn. De acties hierop lopen grotendeels parallel aan die van het NPLG en moeten dus worden meegenomen in de gebiedsprocessen. De zoönosepreventie richt zich nu nog op monitoring en de korte termijn, maar kent een hele sterke ruimtelijke component, die nog moet worden ontwikkeld. Veedichtheid, nabijheid van open water, nabijheid van concentraties dieren en concentraties mensen, er zijn nog geen formules en afstandscriteria, maar bij de herinrichting van het landelijk gebied kan

dit als richtinggevend element niet ontbreken. Dan vraagt Europa van ons forse stappen in de verduurzaming via de Farm2Fork/Boer-tot-Bord strategie. Onder andere een vervijfvoudiging van het percentage biologische landbouw. Tenslotte worden nu de beginselen van «Water en Bodem sturend» verder uitgewerkt in wat waar kan. Dit is bij uitstek ruimtelijk beleid dat bepalend is voor de herinrichting van het landelijk gebied en dit fonds.

Artikel 6:

Artikel 6 gaat over de jaarlijkse rapportage van het Transitiefonds. De Kamer heeft dit nodig voor haar wettelijke controlerende taak. Immers, de Minister beoordeelt de programma's waarvoor geld wordt nagevraagd. De uitgave van miljarden wordt gemandateerd zonder inzicht van de Kamer vooraf over de programma's, maatregelen en projecten die hiermee gefinancierd worden. Door de toevoeging van een nieuw lid moet het maatregelenprogramma zelf ook verplicht de (wettelijke) maatregelen omvatten die daadwerkelijk en tijdig de juiste maatregelen omvatten om die wettelijke doelen te halen.

Indieners willen graag de governance en toezicht rondom de wet versterken om zo te verankeren dat meerdere partijen meekijken in het proces van toekenning en toezicht op de besteding van middelen uit het fonds. Dit amendement regelt dat het meerjarenprogramma dat jaarlijks naar de Kamer komt ook een monitoring op het doelbereik krijgt.

Bromet
Thijssen